

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *R. Lili*
Cím: *A nagyasszonynál.*

Forrás: *Világ.*

Bp. 1915 X. 30

Osztályozás

Tár...

92

Hely

Blahna Lujza

Idő

1915

Helyszám

A nagyasszonynál

Vannak virágok, amelyek nem hervadnak el; vannak hangulatok, amik örökké megmaradnak és vannak olyan tavaszok, amelyekre még a leghidegebb télben is jólesve emlékeznek az ember. Ilyen a magyar életben *Blaháné* is. Mindenki úgy ismeri és annyira szereti, hogy ujat nem lehet írni róla és mégis mindig szeretettel figyeljük, hogy hogyan van? Mit csinál? És ő úgy tudja beosztani az életét, hogy a szürke napokba is visz színt és mindig új hangulatot. Tavaly nem beszélhetünk vele, betegsége miatt, s így annál türelmetlenebbül siettem most hozzá. Magyar vendégszeretettel fogadott kedves otthonában és olyan bájosan beszélgetett, olyan dalosan csücsörítette a száját, mintha most is mindig azt énekelné: „Bo-bo-bo-bo bor i-zü!...”

— Hogy érzi magát, nagyasszonyom?

— Oh, köszönöm, most már, hála istennek, sokkal jobban! — mondja kedvesen, miközben bevezet hálószobájába. — Ide tessék, itt nem olyan nagy! Itt sokkal melegebb!

Leülünk a kis fehér, virággal díszített asztalka mellé. Blaháné mosolyog, mint aki egy veszedelmes utról szerencsésen visszatért.

— Bizony, bizony! — sóhajt hálásan. — Most már jól vagyok, de tavaly megijedtem egy kicsikót.

— Jót tett a fürdő?

— Annyira jól, hogy odafelé még úgy tettem fel a vonatra, vissza meg már magam szálltam fel is, le is! Pedig ez már nagy haladás! Most várom, hogy így marad-e? Ha igen, úgy érzem, hamar helyrejövök!

— Azt mi is alig várjuk, hiszen nagyasszonyomat annyira szereti a magyar publikum!

— No, no! — szerénykedik, kissé megfenyegítve lorgnettejével. — Nincsen ám mindenkinek egyforma ízlése!

Ezen sokáig vitatkoztunk. De Blaháné vesztett csatával kezdte. Hiába tagadta, érzi, tudja és látja, hogy őt a régiiek, az ő korabeliei maga magáért, a mai fiatalok pedig azokból az anekdotákból tisztelik, amelyeket az idő és a magyarság szóttek róla. Nem mulik el nap, hogy ne érdeklődne nek hogyléte felől és hogy tömegesen meg ne hívnák különféle jótékony ünnepélyre. De még most nem mehet, nem szabad! Vigváznia kell az egészségre.

— Elégé sajnálom, — mondta szomorúan — hogy ilyen, ilyen rossz időben jött ez a csúnya betegség, mikor annyi hasznotat vették volna. És milyen szívesen tettem volna, istenem! Hiszen annyi bajt hozott ez a háború!

Erre kissé elgondolkozott. Összefonta kezét melyen ott a — PRO PATRIA — gyűrű és ölébe nézett avval a fiatalosan üde csillogású, szép sze mével. De a másik pillanatban dacosan felvetett fejét és örömtől sugárzó arccal mondta:

— De most jól állunk! Most már olvan bizto san érzi az ember, hogy mi gyvőzünk! Azelőtt olvan izgatottan vártuk az új, meg újabb híreket é most, egy idő óta már csak kábultan bámulni tudjuk katonáink gyvőzelmes küzdését! És az események hogv összebogozódnak napról napra!

— Bizony. És ki tudja, meddig tart még!

— Ez az. Akárhiv beszélek, mindenki azt kérdi: Még meddig? De erre az egy kérdésre még nincs felelet! Hány élet, mennyi vér folvik, istenkém! Még rágondolni se merék!

Pedig akaratlanul is rá kell gondolnia Blahánának, mert sok jó ismerőse van a harctéren, tisztelői is megemlékeznek róla gvakran és azok a jólelkű bakák is penderitenek egy-egy versikét a rózsaszínű lapokra, akiknek szallagjaival, kendőivel feldiszipette távozásukkor a magyar lobogót. Százaszámra halmozódnak fel ezek az írások, melyeket olyan szeretettel gyűjt a mi magyar művésznők emlékül, háboru utánra. Szomorú emlékek!

(Oldal)

Sokat mesélt régi impresszióiról, a Balatonról, az ő kedves fészkeről, de minket inkább a jövő érdekel. Az, hogy mik a tervei? és hogv mikor látjuk megint a szinpadon?

— Talán hamarabb, mint magam is gondolnám, mert ez a betegség olvan hirtelen fog elmulni, mint amilyen váratlanul jött. Akkor aztán... De ki se merem mondani!...

— De mondja hi, nagyasszonyom!

Mosolvogva néz rám, közelebb hailik és tréfás komolysággal sugja:

— Tudja, én egy kicsikét babonás vagyok! Jobb arról nem beszélni! Egyszer majd csak azt mondom, most... és akkor meglepem a világot!

— Milyen kár, hogy nem most éljük a magyar népszínművek korát! Mit nem adnának a németek, ha nagyasszonyommal ismerhetnék meg az igazi magyar tipust, őket, akik most olyan nagyon érdeklődnek a mi dolgaink iránt!

— Bizony kár!... De ki tudja?

— Nagyon hiányzik a szinpad?

— Hát bizony. Mikor még benne voltam a

nagy munkában, mindig azt mondtam, csak már egy kicsit pihenhetnék! És most... most meg olyan üresek így a napok! Sohasem hittem, hogy ennyire összeszokjunk. Isteneim, mikor jön a félhét, az valami csodálatos érzés! És én mindig nagyon izgatottan várom az estét, ha fellepek!

Milyen kár, hogy egyes hangulatot nem lehet megörökíteni, és olyan felsőhajtásokat, amik mögött egy egész élet tapasztalata, szenvedése és öröme rejtőzik, nem lehet még egyszer ugyanugy hallani s milyen kár, hogy Blahánét nem mindig mindenki láthatja, mert ő minden pillanatban más! Más reggel, mikor sétálni indul napsütéses időben és bájosan, szinte leányos naivitással viszonozza tisztelői köszönését; más, ha vendégeket fogad, más, ha mosolyog, más, ha a háboruról elmélkedik, mindig más, mert mindig csak egy, mindig

csk ő. A szinpadai alkotásai mellett legalább olyan nagy érdeme az életben, a festetlen világban való szereplése, mert ez a nehezebb! Emberekkel annyit érintkezni, mint amennyit neki kellett, annyit megismerni és olyan sokban csalódní, — mert ebben még Blaháné se kivétel, — és ma, az ő korában is mindenkire ugy mosolvogni, ahogy csak ő tud. Nagy művészet! Látszik, hogy a szinpad volt az élete, — ott sirt is előttünk, ha jól esett — és az élet volt az a mindig mást mutató szinpadja, ahol a vidámság, gondtalanság nehéz szerepét játszotta és játssza olyan utólréhetetlen fölénnyel!

— Szinte elszédülök az utcán! Az a sok ember! A nyári nyugalom után olyan nehéz megszokni megint a várost! Ezt a lármát! — mondta, miközben összeráncolta homlokát, mintha egy pillanatra visszaképzelné magát a nyárba.

— Miért jött olyan korán vissza a városba, nagyasszonyom?

— Az ősz, az ősz! Az kergetett el! Azt nem szeretem látni! Az olyan valami szomorú! Azok a szegény, hulló, száraz, sárga, öreg levelek!

És a mi kedves Blahánénk borzongva fordította el az ablak felől a fejét.

Azzal bucsuzom:

— Viszontlátásra a szinpadon!

Mikor leiöttem a csigalépcsőn, mintha a fiatal Blaháné hangja csengett volna akkor is a fülemben és mintha a mozdulataiban is a régi, magyar asszonyt láttam volna. Mégis igaz, gondoltam, Blaháné nem öregszik meg, csak az idő surran el felette!

Abban a percben kiértem a körútra. Este volt, égtek a lámpák, fiatal párok vigan siettek utjukra és a csipős őszi szél egy marék száraz levelet vágott az arcomba.

... Azok a száraz, lehulló, szegény öreg levelek!